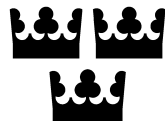

Invandrare och flyktingar

8

Förslag till statsbudget för 1999

Invandrare och flyktingar

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	5
2	Utgiftsområdet.....	7
2.1	Omfattning och ändamål	7
2.2	Utgiftsutvecklingen.....	7
2.3	Resultatbedömning.....	8
3	Migrationspolitik	11
3.1	Omfattning och ändamål	11
3.2	Utgiftsutvecklingen.....	11
3.3	Resultatbedömning.....	12
3.4	Anslag.....	13
4	Integrationspolitik	17
4.1	Omfattning	17
4.2	Utgiftsutvecklingen.....	17
4.3	Resultatbedömning.....	18
4.4	Anslag.....	22

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. godkänner att under år 1999 lån tas upp i Riksgäldskontoret för det samlade behovet för hemutrustningslån intill ett belopp av högst 1 400 000 000 kronor (avsnitt 4.4)
2. för budgetåret 1999 anvisar anslagen under utgiftsområde 8 *Invandrare och flyktingar* enligt följande uppställning

Tusental kronor

Anslag	Anslagstyp	
A 1 Statens Invandrarverk	ramanslag	438 558
A 2 Mottagande av asylsökande	ramanslag	875 350
A 3 Migrationspolitiska åtgärder	ramanslag	307 869
A 4 Utlänningsnämnden	ramanslag	60 514
A 5 Offentligt biträde i utlänningsnämnden	ramanslag	51 632
A 6 Utresor för avvisade och utvisade	ramanslag	51 400
B 1 Integrationsverket	ramanslag	75 724
B 2 Särskilda insatser i utsatta områden	ramanslag	142 000
B 3 Integrationsåtgärder	ramanslag	47 742
B 4 Kommunersättningar vid flyktigmottagande	ramanslag	2 183 958
B 5 Hemutrustningslån	ramanslag	81 442
B 6 Ombudsmannen mot etnisk diskriminering	ramanslag	7 995
Summa		4 324 184

2 Utgiftsområdet

2.1 Omfattning och ändamål

Utgiftsområdet omfattar migrationspolitik med frågor om flyktingpolitik, invandringen till Sverige, mottagande av asylsökande, utlänningars rätt att vistas här samt internationellt samarbete på det migrationspolitiska området. Utgiftsområdet omfattar vidare integrationspolitik med frågor om invandrades introduktion i Sverige, delaktighet och inflytande, insatser i utsatta bostadsområden, åtgärder mot etnisk diskriminering, främlingsfientlighet och rasism samt ersättning till kommunerna för mottagande av flyktingar.

2.2 Utgiftsutvecklingen

Utgiftsutvecklingen

Miljoner kronor (löpande priser)

Utfall 1997	Anslag 1998	Utgifts- prognos 1998	Förslag anslag 1999	Beräknat anslag 2000	Beräknat anslag 2001
3 450,4	3 863,9	4 305,4	4 324,2	4 234,4	4 454,1

Verksamhetsutfall och ekonomiskt utfall

De stora utgifterna inom utgiftsområdet avser mottagande av asylsökande och statlig ersättning till kommunerna för flyktingar och vissa andra invandrare. Antalet asylsökande har årligen varit lägre under andra hälften av nittioalet än under den första hälften. Under år 1998 har en ökning av antalet asylsökande från främst f.d. Jugoslavien och Irak kunnat noteras. Samtidigt

har Förbundsrepubliken Jugoslavien fortsatt vägrat låta sina egna medborgare återvända hem.

Fler flyktingar och anhöriga än beräknat har fått uppehållstillstånd och tagits emot i kommunerna. Kostnaderna för flyktingmottagandet har därmed också blivit större än beräknat. Denna utveckling väntas fortgå och kulminera under år 1998. Många invandrare saknar möjligheter att försörja sig själva. Under senare tid har dock arbetslösheten minskat och socialbidragsberoendet bland invandrare har gått ner. De sociala och ekonomiska skillnaderna i samhället har ökat och sammanfaller allt mer med etnisk segregation.

Förändringar

Regeringen har i propositionen Verkställighet och återvändande - en del av asylprocessen (prop. 1997/98:173) föreslagit att Invandrarverket under år 1999 tar över huvudansvaret från polisen för att avvisnings- och utvisningsbeslut enligt utlänningslagen (1989:529) verkställs.

Den 1 juni 1998 inrättades Integrationsverket med uppgift att ha ett övergripande ansvar för att integrationspolitiska mål och synsätt får genomslag på olika samhällsområden och att aktivt stimulera integrationsprocesserna i samhället.

I den ekonomiska vårpropositionen 1998 görs en treårig framtidssatsning för att skapa ett Sverige för alla. I propositionen Utveckling och rättvisa - en politik för storstaden på 2000-talet (prop. 1997/98:165) har regeringen föreslagit att huvuddelen av det resurstillskott som tillförs framtidssatsningen ett Sverige för alla bör användas för insatser i utsatta bostadsområden i storstadsregionerna. Stat och kommun bör teckna lokala utvecklingsavtal för de mest utsatta

bostadsområdena i storstadsregionerna. En särskild storstadsdelegation skall tillsättas och få till uppgift att utveckla och samordna den nationella storstadspolitiken. De lokala utvecklingsavtalen skall tas fram i dialog med de berörda invånarna och andra aktörer i de aktuella bostadsområdena. En sådan demokratisk process tar tid och avtalen förväntas inte vara klara så att verksamheter kan påbörjas första halvåret 1999. Därför föreslår regeringen att framtidsatsningen förskjuts med ett halvår och att den i stället utsträcks till år 2002.

Den komplicerade situationen i Förbundsrepubliken Jugoslavien medför att ramen för utgiftsområdet ökas med 47 700 000 kronor jämfört med den ekonomiska vårpropositionen 1998.

Mål

Migrationspolitikens mål är att i en värld präglad av ökad öppenhet, samverkan och utbyte på alla områden verka för att migration till och från vårt land kan ske i ordnade former samt

- att värna asylrätten, och
- att upprätthålla den reglerade invandringen

Detta skall ske på ett sätt som svarar mot kraven på öppenhet och utbyte samt präglas av rätts-säkerhet, humanitet och respekt för individens mänskliga rättigheter.

Integrationspolitikens mål är

- lika rättigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund
- en samhällsgemenskap med samhällets mångfald som grund
- en samhällsutveckling som kännetecknas av ömsesidig respekt och tolerans och som alla oavsett bakgrund skall vara delaktiga i och medansvariga för.

Enligt regeringens förslag i den storstadspolitiska propositionen (prop. 1997/98:165) skall ett mål för storstadspolitiken vara

- att bryta den sociala och etniska segregationen i storstadsregionerna och att verka för jämlika levnadsvillkor för storstädernas invånare.

Prioriteringar

Inom migrationspolitiken prioriteras ansträngningar att förkorta vistelsetiderna för asylsökande, åtgärder för att främja frivillig återvandring och satsningar för att förbättra situationen för de

utlänningar som tvingas lämna landet efter ett avvísings- eller utvisningsbeslut.

Inom *integrationspolitiken* prioriteras satsningar för att bryta den etniska segregationen och motverka etnisk diskriminering på arbetsmarknaden.

Prognoser och uppföljningar skall förbättras inom utgiftsområdet.

2.3 Resultatbedömning

Tillståndet och utvecklingen inom området

Utgiftsområdet är ekonomiskt hårt belastat. Överskridanden kan konstateras för år 1997 för såväl anslaget A2 Mottagande av asylsökande som B4 Kommunersättningar vid flyktingmottagande. Även för innevarande år visar aktuella prognoser att anslagna medel inte kommer att vara tillräckliga.

I början av år 1998 var antalet registrerade personer i mottagandesystemet ca 13 600. Den genomsnittliga vistelsetiden för de omkring 13 000 personer som var registrerade den 1 juli 1998 var ca ett år och sju månader. Av de registrerade har ca 60 procent ordnat boendet på egen hand.

Regeringen beräknade i budgetpropositionen 1998 att kommunerna skulle ta emot 12 700 flyktingar år 1997 men det verkliga utfallet blev 13 700. Under år 1998 kommer antalet flyktingar som placeras ut i kommunerna att väsentligt överstiga de 7 000 som låg till grund för beräkningarna i budgetpropositionen år 1998. Detta beror huvudsakligen på att asylsökande som fått avvísingsbeslut vilka vunnit laga kraft inte kunnat återvända till sina hemländer och därför fått uppehållstillstånd i Sverige av humanitära skäl efter lång vistelse. Detta gäller särskilt barnfamiljer. En stor utgiftspost för staten under senare år har blivit den ersättning som betalas ut till kommunerna för deras socialbidragskostnader för äldre och handikappade flyktingar.

Resultatet av verksamheten inom utgiftsområdet beror i hög utsträckning på ett antal omvärldsfaktorer varvid efterverkningarna av kriget i Bosnien-Hercegovina, läget i Irak och den senaste händelseutvecklingen i den jugoslaviska provinsen Kosovo bör uppmärksammas. Medborgare i f.d. Jugoslavien och Irak utgjorde närmare 70 procent av de asylsökande under

perioden januari t.o.m. juli 1998. Övriga asylsökanden kommer från en lång rad länder, varav inget enskilt land svarar för mer än några få procentandelar. Hittills i år har ca 600 medborgare i Bosnien-Hercegovina sökt asyl i Sverige. De flesta kommer hit närmast från ett annat EU-land. Detta gör att Dublinkonventionens regler om återsändande aktualiseras. Den katastrofala utvecklingen i Kosovo under de senaste månaderna har resulterat i att hundratusentals etniska albaner befinner sig på flykt i och utanför Kosovo. FN:s säkerhetsråd har uppmanat parterna till förhandlingar. Krav har också ställts på att stridshandlingar som drabbar civila måste upphöra och att humanitära organisationer skall kunna nå de drabbade med stöd. De som tvingats fly måste också kunna återvända hem i säkerhet. Sverige lämnar tillsammans med andra ett omfattande humanitärt bistånd.

Invandrarna i Sverige bor geografiskt koncentrerat och i huvudsak i storstadsregionerna. Många invandrare har svårt att försörja sig själva till följd av situationen på arbetsmarknaden, språksvårigheter och diskriminering i arbetslivet. Antalet anmälningar om etnisk diskriminering i arbetslivet har ökat kraftigt.

De viktigaste statliga insatserna inom området

Det vidare arbetet med reformering av migrationspolitiken inriktas på en översyn av rättsprocessen inom ramen för Kommittén om ny instans- och processordning i utlänningsärenden, NIPU (UD 1997:04). Kommittén har bl.a. i uppdrag att utreda frågan om tvåpartsprocess och att genomföra en redaktionell översyn av utlänningslagen. Slutbetänkandet väntas bli färdigställt under slutet av 1998. Enskilda organisationer deltar med experter i kommittén. Även på annat sätt strävar regeringen efter ökad samverkan och dialog med folkrörelser och enskilda organisationer. Arbetet med att stärka Statens invandrarverks roll som central utlänningsmyndighet fortsätter. Häri ingår förslaget att flytta över ansvaret för att verkställa avvisnings- och utvisningsbeslut. Invandrarverket får också ett ökat ansvar för arbetet med utlänningsärenden i utrikesförvaltningen och för att hela den handläggningskedja som asylprocessen innefattar fungerar effektivt. Initiativen och formerna för att stödja frivillig återvandring utvecklas allt mer genom samarbete med företräda-

re för berörda grupper, myndigheter och enskilda organisationer. Ett nära samarbete har etablerats mellan Sida och Invandrarverket i stödet för återuppbyggnad och repatriering av flyktingar till Bosnien-Hercegovina.

Nya mål har beslutats för integrationsområdet som tar fasta på att samhällets etniska och kulturella mångfald skall tas som utgångspunkt för den generella politikens utformning på alla samhällsområden och på alla nivåer. Den nya integrationsmyndigheten som endast bedrivit sin verksamhet några månader skall bl.a. följa upp och utvärdera samhällsutvecklingen i förhållande till de nya målen. Integrationsverket har också en angelägen uppgift att utveckla och förbättra invandrarnas introduktion inom ramen för nuvarande ersättningssystem. Ombudsmannen mot etnisk diskriminering har till huvuduppgift att motverka etnisk diskriminering i bl.a. arbetslivet.

I syfte att bryta den sociala och etniska segregationen har staten beviljat statsbidrag till insatser i utsatta bostadsområden. Under år 1997 har 12 kommuner fått sådant bidrag. Under år 1998 har stödet inriktats på att ge ett antal bostadsområden möjligheter till fördjupade insatser och att bli s.k. nationella utvecklingsområden.

Kommunerna får statsbidrag när de tar emot flyktingar och vissa av deras anhöriga. Utbetalningarna av ersättningar uppgick år 1997 till 1,6 miljarder kronor.

Effekter av de statliga insatserna

Det statliga bidraget till insatser i utsatta bostadsområden har gjort det möjligt för kommunerna att bedriva ett långsiktigt och strategiskt utvecklingsarbete. Integrationsverket skall följa upp effekterna av den statliga satsningen.

Den statliga ersättningen för flyktingmottagande har inte räckt till full kostnadsäckning för vissa kommuner. Det huvudsakliga skälet är att socialbidragskostnaderna blivit större än beräknat som en följd av flyktingarnas svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden efter introduktionsperioden. De senaste årens allmänna förbättringar på arbetsmarknaden har dock inneburit att utländska medborgares arbetslöshet har minskat något vilket också medfört att färre invandrare måste leva på socialbidrag.

Regeringens slutsatser

De omvärldsfaktorer som till stor del bestämmer verksamheten inom området påverkar i avgörande grad det ekonomiska utfallet. Inom vissa områden finns det emellertid utrymme för åtgärder som inte är direkt beroende av omvärldsfaktorer. De fortfarande allt för långa tider de asylsökande vistas i Sverige i avvaktan på beslut är möjliga för myndigheterna att påverka. Likaså finns möjligheter att minska väntetiderna för de utlänningar som efter avslag på sin ansökan om uppehållstillstånd skall avvisas eller utvisas. Samtliga inblandade myndigheter arbetar för att effektivisera sin verksamhet i syfte att förkorta vistelsetiderna för de asylsökande. Inte minst är det viktigt att uppmärksamma den humanitära betydelsen av detta. Långa väntetider är såväl fysiskt som psykiskt nedbrytande för de drabbade. Åtgärder kommer att vidtas av regeringen för att förkorta vistelsetiderna och myndigheternas handläggningstider.

Trots den ökning av antalet asylsökande som således kunnat konstateras under den senaste tiden får utvecklingen under slutet av 1990-talet anses ha varit relativt stabil. Regeringen bedömer att planeringen av mottagandet av asylsökanden och prövningen av asylärenden kan utgå från att antalet asylsökande årligen uppgår till 12 000.

För budgetåret 1999 beräknar regeringen att 11 800 flyktingar kommer att tas emot i kommunerna och som berättigar dessa till statlig ersättning.

Utvecklingen inom integrationsområdet har inte varit tillfredställande i förhållande till målen. Invandrare och svenskar har ännu inte samma möjligheter på arbetsmarknaden och det finns ett utanförskap. Regeringens satsning på ett Sverige för alla, en nationell storstadspolitik, en ny skärpt lagstiftning mot etnisk diskriminering och att ombudsmannen mot etnisk diskriminering får nya resurser, syftar till att vända utvecklingen.

Utgiftsutveckling för de i utgiftsområdet ingående verksamhetsområdena						
	Utfall 1997	Anslag 1998	Utgifts- prognos 1998	Förslag anslag 1999	Beräknat anslag 2000	Beräknat anslag 2001
Migrationspolitik	1 962,8	1 748,2	1 919,4	1 785,3	1 608,6	1 588,3
Integrationspolitik	1 487,6	2 115,7	2 386,0	2 538,9	2 625,8	2 865,7
Totalt för utgiftsområde 8	3 450,4	3 863,9	4 305,4	4 324,2	4 234,4	4 454,1

3 Migrationspolitik

3.1 Omfattning och ändamål

Verksamhetsområdet omfattar migrationspolitik med frågor rörande flyktingpolitik, invandringen till Sverige, mottagande av asylsökande, utlänningars rätt att vistas här samt internationellt samarbete på det migrationspolitiska området. I verksamhetsområdet ingår Statens invandrarverk och Utlänningsnämnden.

I propositionen Svensk migrationspolitik i globalt perspektiv (prop. 1996/97:25) framhölls att politiken skall utgå från en helhetssyn som inkluderar aktiva förebyggande åtgärder. Även samarbetet med andra stater framhölls. Betydelsen av EU-samarbetet kommer att öka till följd av att man i Amsterdamfördraget fört in invandrings- och flyktingfrågorna under första pelaren. Dublinkonventionen, som närmare reglerar vilket land som har ansvar för att pröva en asylansökan, trädde i kraft hösten 1997. Konventionen gäller mellan EU:s medlemsstater.

3.2 Utgiftsutvecklingen

Utgiftsutvecklingen

Miljoner kronor (löpande priser)

Utfall 1997	Anslag 1998	Utgifts- prognos 1998	Förslag anslag 1999	Beräknat anslag 2000	Beräknat anslag 2001
1 962,8	1 748,2	1 919,4	1 785,3	1 608,6	1 588,3

Verksamhetsutfall och ekonomiskt utfall

Kostnaderna för mottagande av asylsökande under år 1998 kommer enligt aktuella prognoser att

överstiga tilldelade medel. Anledningen till detta är dels ett ökat antal asylsökande, dels långa vistelsetider. Under innevarande år har en ökning av antalet asylsökande från främst f.d. Jugoslavien och Irak kunnat noteras. Båda områdena är konfliktfyllda. Få medborgare i Förbundsrepubliken Jugoslavien har kunnat återvända till sitt hemland sedan de fått avslag på sina ansökningar om uppehållstillstånd i Sverige. Även för medborgare i Somalia, Etiopien, Kuba och Eritrea finns sådana problem. Detta har inneburit att antalet registrerade i mottagandesystemet för asylsökande och antalet personer som fått uppehållstillstånd av humanitära skäl varit långt fler än vad som beräknats i budgetpropositionen 1998.

Förändringar

Överflyttande av huvudansvaret för verkställighet av avvísings- och utvisningsbeslut till Statens invandrarverk innebär bl.a. att resurser för administrativa kostnader i denna verksamhet förs över från utgiftsområde 4 anslaget A1 Polisorganisationen till utgiftsområde 8 anslaget A1 Statens invandrarverk. Från och med år 1999 förs 2 miljoner kronor över och från och med år 2000 ytterligare 2 miljoner kronor. Förändringen kommer att innebära kortare vistelsetider.

Antalet ansökningar om svenskt medborgarskap har ökat under år 1998 och som en följd av tidigare tillståndsgivning förväntas ligga kvar på en hög nivå under år 1999.

För prövning av medborgarskapsärenden förs resurser över från anslaget B4 Kommunersättningar vid flyktingmottagande till anslaget A1 Statens invandrarverk. För år 1999 förs 4 100 000

kronor över och för år 2000 förs 12 500 000 kronor över.

Under år 1999 kommer Invandrarverket att få ett övergripande processansvar för handläggningen av utlänningsärenden i utrikesförvaltningen. Detta innebär bl.a. att 7 500 000 kronor kommer att föras över från utgiftsområde 5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan till anslaget A 1 Statens invandrarverk.

Huvuddelen av de personer som nu beräknas vara registrerade i mottagandesystemet längre tid än vad som tidigare antagits, hör till den kategori för vilken kostnaderna för mottagandet skall avräknas mot utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. De ökade kostnaderna beräknas till 47 700 000 kronor. Medel motsvarande detta belopp tillförs anslaget A 2 Mottagande av asylsökande.

Prioriteringar

Ytterligare ansträngningar att förkorta vistelsetiderna för de asylsökande vidtas bl.a. genom att omorganisationen av Utlänningsnämnden slutförs. Åtgärder kommer att vidtas av regeringen för att förkorta myndigheternas handläggningstider. Tidigare satsningar på åtgärder för att främja frivillig återvandring fortsätter. Nya satsningar genomförs för att förbättra situationen för de utlänningar som tvingas lämna landet efter ett avvisnings- eller utvisningsbeslut. Ett led i denna verksamhet är att International Organization for Migration (IOM) kommer att engageras i arbetet. Under år 1999 kommer Invandrarverket även att få ett utökat ansvar i frågor rörande handläggningen av migrationspolitiska frågor och utlänningsärenden i utrikesförvaltningen.

3.3 Resultatbedömning

Tillståndet och utvecklingen inom området

Statens invandrarverks verksamhet omfattar en rad områden som viserings- och tillståndsprövning, asylprövning och asylmottagande, medborgarskapsprövning, återvandringssatser samt fram till och med den 31 maj 1998 integration. Utlänningsnämnden prövar asyl-, tillstånds- och medborgarskapsärenden. All den verksamhet

som verket och nämnden bedriver är betydelsefull såväl för de människor som berörs av den som för det svenska samhället. Ur ekonomiskt perspektiv framstår dock asylprövning, asylmottagande och integration som de helt dominerande verksamheterna. Bedömningen av Invandrarverkets och Utlänningsnämndens resultat avser därför i huvudsak dessa verksamheter.

I regleringsbrevet för år 1998 till Invandrarverket ställs målet att den totala tiden som en asylsökande är registrerad i mottagandesystemet och därmed berättigad till ersättning enligt lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. normalt inte får överstiga tolv månader. Den genomsnittliga registreringstiden har under första kvartalet år 1998 uppgått till 637 dagar och under andra kvartalet har registreringstiden uppgått till 567 dagar. Målet har således överskridits med drygt 200 dagar vilket motsvarar utgifter på omkring 500 miljoner kronor. Resultatet är inte tillfredsställande även om vissa förbättringar kan noteras. Av tillgänglig statistik för andra kvartalet 1998 framgår att personer som skall avvisas ur landet ofta har varit registrerade i mottagandesystemet under lång tid. Den genomsnittliga tiden för denna kategori var 800 dagar. Detta beror i hög grad på svårigheterna att verkställa avvisnings- och utvisningsbeslut till vissa länder. Den genomsnittliga registreringstiden för de som fick uppehållstillstånd och därefter kommunplaceras var 40 dagar. Av regleringsbrevet framgår vidare att öppna ärenden som inte avgjorts i första instans av Invandrarverket inte får vara äldre än sex månader. Den genomsnittliga registreringstiden här var under andra kvartalet 178 dagar jämfört med 203 dagar tidigare. Här har målet uppnåtts med knapp marginal.

I regleringsbrevet för år 1998 till Utlänningsnämnden uppställdes målet att öppna överklagandeärenden rörande avvisning eller utvisning inte får vara äldre än sex månader. Vid utgången av andra kvartalet år 1998 var hälften av dessa ärenden äldre än sex månader. Ärenden om s.k. ny ansökan utgör en stor arbetsuppgift inom på nämndens verksamhet. Under första halvåret 1998 avgjordes närmare 800 sådana ärenden. Dessa ärenden har förtur.

Regeringens slutsatser

De tider under vilka de asylsökande uppbär ersättning från samhället är fortfarande för långa.

De långa väntetiderna skall inte endast ses som ett problem ur ekonomisk synvinkel utan är inte minst ett humanitärt problem. Åtgärder skall vidtas så att Invandrarverkets och Utlänningsnämndens handläggningstider förkortas. Detta leder till att vistelsetiderna kan förkortas. Åtgärderna består bl.a. i att arbetsrutiner och IT-stöd ses över. Detta gäller inte minst i kontakterna med de svenska utlandsmyndigheterna. När den omorganisation som Utlänningsnämnden påbörjat under innevarande år genomförts bör detta leda till att genomströmningstakten av ärenden avsevärt ökar. Avvisnings- och utvisningsbeslut måste verkställas utan onödiga dröjsmål. I propositionen Verkställighet och återvändande - en del av asylprocessen (prop. 1997/98:173) har regeringen lämnat förslag till åtgärder. Om propositionen godkänns av Riksdagen kommer huvudansvaret för att besluten verkställs att ligga på Invandrarverket. Detta innebär att verket får större möjligheter att utarbeta rutiner som leder till att de berörda utlänningarna, när besluten vunnit laga kraft, uppmärksammas på möjligheterna att självmant lämna landet. För de fall där avvisade eller utvisade inte lämnar Sverige självmant bör rutiner utvecklas för att följa upp ärendet. Att det också i fortsättningen finns fungerande rutiner mellan Invandrarverket och Polisen är därvid av avgörande betydelse.

3.4 Anslag

A 1. Statens invandrarverk

Tabell 3.1 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

1997	Utfall	499 249	Anslags-sparande	28 044
1998	Anslag	452 402	Utgifts-prognos	482 022
1999	Förslag	438 558		
2000	Beräknat	423 619 ¹		
2001	Beräknat	413 516 ²		

¹ Motsvarande 416 078 tkr i 1999 års prismet

² Motsvarande 400 078 tkr i 1999 års prismet

Anslaget avser förvaltningskostnader för Statens invandrarverk. En jämförelse mellan budget och utfall för budgetåret 1997 visar att verket detta år hade ett anslagssparande på 28 044 000 miljoner kronor. Innevarande budgetår visar anslagspro-

gnosen att de sparade medlen kommer att tas i anspråk.

Invandrarverket är central utlänningsmyndighet och ansvarar för utlännings-, invandrar- och medborgarskapsfrågor i den mån frågorna inte handläggs av någon annan myndighet. Invandrarverket skall utreda och pröva ansökningar om visering, uppehålls- och arbetstillstånd, flyktingförklaring och resedokument samt om svenskt medborgarskap. Verket svarar också för mottagande av asylsökande, för överföring och mottagande av organiserat uttagna flyktingar samt har ansvar för de utlänningar som tas i förvar enligt utlänningslagen. Fr.o.m. den 1 juni 1998 är den nyetablerade myndigheten Integrationsverket central förvaltningsmyndighet för integrationsfrågor. Dessa frågor flyttades från Invandrarverket.

Invandrarverket är organisatoriskt uppdelat i fem regioner. Den 30 juni 1998 var 1 592 personer anställda vid verket.

Vid anslagsberäkningen har en teknisk justering gjorts av anslaget. Justeringen har genomförts med anledning av att en korrigering har gjorts av den justering som genomfördes av anslaget för år 1998 med anledning av att sättet att finansiera avtalsförsäkringar på det statliga området förändrades.

Pris och löneomräkning har gjorts med 8 975 000 kronor och justering av premier med 426 000 kronor.

Regeringens överväganden

Vid beräkning av medel görs bedömningen att Invandrarverket bör vara dimensionerat för att under år 1999 pröva 170 000 tillstånds- och viseringsärenden, 45 000 medborgarskapsärenden och att ta emot 12 000 asylsökande och pröva deras ärenden samt ha en beredskap att ta emot 18 000 asylsökande. Vissa nya uppgifter kommer att tillföras medan andra kommer att avvecklas.

Riksrevisionsverkets granskning av Invandrarverket har visat att årsredovisningen i allt väsentligt är rättvisande och uppfyller de krav som uppställts genom regeringsbeslut eller förordning.

A 2. Mottagande av asylsökande

Tabell 3.2 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

1997	Utfall	1 005 037	Anslags- kredit	72 437
1998	Anslag	773 650	Utgifts- prognos	985 143
1999	Förslag	875 350		
2000	Beräknat	702 607		
2001	Beräknat	691 603		

Anslaget finansierar mottagandet av asylsökande och vissa personer med tidsbegränsade uppehållstillstånd. Från anslaget bekostas även asylsökandes resor från Sverige och kostnaderna för utlänningar som tagits i förvar enligt utlänningslagen (1989:529) samt ersättning till kommunerna för den ersättning som ges till vissa andra utlänningar än asylsökande medan de väntar på beslut om uppehållstillstånd.

För budgetåret 1998 beräknas ett överskridande av anslaget med 285 miljoner kronor. Detta beror främst på att ett stort antal personer med lagakraftvunna avvisningsbeslut inte kunnat återsändas till sina hemländer samt att utredningstiderna varit särskilt långa i en del fall.

Statens invandrarverk organiserar mottagandet av asylsökande. De asylsökande kan antingen bo på en av verkets anläggningar eller få ersättning för eget boende. Invandrarverket ansvarar även för utlänningar som tagits i förvar enligt utlänningslagen. Enligt avtal mellan staten och Landstingsförbundet ger landstingen hälso- och sjukvård till asylsökande och försvarstagna.

Såvitt avser funktionen Flyktingverksamhet inom det civila försvaret skall verksamheten bedrivas på sådant sätt att Invandrarverkets resurser och den beredskap som finns för att ta emot asylsökande även skall kunna utnyttjas vid svåra påfrestningar på samhället i fred samt vid internationella fredsfrämjande och humanitära insatser.

Regeringens överväganden

I början av budgetåret 1998 var antalet registrerade personer i mottagandesystemet ca 13 600. Den genomsnittliga vistelsetiden för de ca 13 000 personer som var registrerade den 1 juli 1998 var ca ett år och sju månader. Detta skall jämföras med motsvarande siffror den 1 juli 1997 då ca

14 000 personer var registrerade. Dessa hade då en genomsnittlig vistelsetid på två år och fyra månader. Av de registrerade personerna har ca 60 procent ordnat boendet på egen hand.

Vid utgången av år 1998 beräknas att det kommer att finnas ca 13 000 personer i mottagandesystemet för att vid utgången av år 1999 vara nere i 8 800 personer. Den genomsnittliga beläggningen under år 1999 bedöms vara ca 12 000 personer. Dygnskostnaden per person beräknas uppgå till 201 kronor.

A 3. Migrationspolitiska åtgärder

Tabell 3.3 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

1997	Utfall	285 504	Anslags- sparande	25 815
1998	Anslag	313 289	Utgifts- prognos	265 933
1999	Förslag	307 869		
2000	Beräknat	316 584		
2001	Beräknat	320 780		

Fr.o.m. år 1997 finns Internationell samverkan inom ramen för migrationspolitiken m.m. som ett äldre anslag inom verksamhetsområdet. Beloppet uppgår till 2 200 000 kronor.

Ett viktigt inslag i migrationspolitiken är vår beredskap att ta emot kvotflyktingar. Staten betalar ut ersättning till de kommuner som tar emot dessa flyktingar. Av medlen för kvotflyktingar genomförs även vissa hjälpinsatser för flyktingar utanför Sverige. Staten kan även ge bidrag till åtgärder för frivillig återvandring av personer som efter att ha varit bosatta i Sverige under längre eller kortare tid väljer att återvända till sitt ursprungliga hemland eller till annat bosättningsland. Anhöriga till flyktingar i Sverige kan få bidrag till resan hit. Medel anvisas även för att bekosta vissa migrationspolitiska projekt och Sveriges deltagande i internationellt samarbete inom flykting- och invandringsområdet. Likaså anvisas medel från detta anslag till Svenska röda korsets efterforskningsverksamhet.

Regeringens överväganden

Anslagsmedel för budgetåret 1997 har i statsbudgeten anvisats för överföring av kvotflyktingar och mottagande av dessa i kommunerna samt alternativa insatser och åtgärder motsvarande kostnader för 1 840 organiserat överförda flyktingar. Under budgetåret 1997 överfördes

1854 personer till Sverige. Kostnaderna uppgick till 262 600 000 kronor. Under budgetåret 1998 har riksdagen anvisat medel motsvarande kostnader för 1 840 kvotöverförda flyktingar. Under första halvåret 1998 har 614 personer överförts till Sverige. Uttagningarna sker som regel i samarbete med UNHCR.

Medlen från anslaget används även för att ge särskilt utsatta personer en fristad i Sverige. Inom ramen för anslagsmedlen har 7 800 000 kronor avsatts år 1998 till medicinska insatser och 10 miljoner kronor till projektmedel för förberedelser i Sverige inför framtida återvandring till Bosnien-Hercegovina samt till Somalia och övriga områden på Afrikas horn.

Bidragen till flyktingars återvandring uppgick till 12 miljoner kronor under år 1997.

Under år 1997 uppgick kostnaderna för resor till Sverige för anhöriga till flyktingar till 711 000 kronor.

Anslagsmedlen för år 1999 avseende mottagande av kvotflyktingar bör liksom innevarande budgetår få användas med viss flexibilitet och motsvara kostnaderna för 1 840 överförda flyktingar. Regeringen bedömer, liksom för innevarande år, att många personer bl.a. från f.d. Jugoslavien kommer att vilja flytta hem och därmed ansöka om bidrag för återvandring.

A 4. Utlänningsnämnden

Tabell 3.4 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

1997	Utfall	63 250	Anslags-sparande	1 521
1998	Anslag	65 388	Utgifts-prognos	67 000
1999	Förslag	60 514		
2000	Beräknat	61 612 ¹		
2001	Beräknat	62 545 ²		

¹ Motsvarande 60 514 tkr i 1999 års prisnivå

² Motsvarande 60 514 tkr i 1999 års prisnivå

Utlänningsnämnden prövar överklaganden av beslut som fattas av Invandrarverket beträffande avvísningar och utvisningar samt ansökningar om uppehållstillstånd, flyktingförklaring, rese-dokument, svenskt medborgarskap och offentliga biträden i utlänningsärenden. Nämnden prövar även s.k. nya ansökningar om uppehållstillstånd. Sådan ansökan kan göras efter det att ett avvísnings- eller utvisningsbeslut vunnit laga kraft.

Nämnden består av 8 ordinarie ordföranden och 5 ersättare för dessa samt 30 ledamöter. Arbetet leds av en generaldirektör vilken också är en av nämndens ordinarie ordföranden. Den 30 juni 1997 var 127 personer anställda vid nämnden.

Vid anslagsberäkningen har en teknisk justering gjorts av anslaget. Justeringen har genomförts med anledning av att en korrigerings har gjorts av den justering som genomfördes av anslaget för år 1998 med anledning av att sättet att finansiera avtalsförsäkringar på det statliga området förändrades.

Pris- och löneomräkning har gjorts med 1 505 000 kronor och justering av premier med 223 000 kronor.

Regeringens överväganden

På grund av att så många avvísningsbeslut ännu inte verkställt är antalet nya ansökningar om uppehållstillstånd fortfarande stort. Utlänningsnämnden har under första hälften av år 1998 på regeringens uppdrag genomfört en översyn av nämndens arbetsformer och resursanvändning. Som ett resultat av översynen genomför nämnden en omorganisation under andra halvåret 1998.

Riksrevisionsverkets granskning av Utlänningsnämnden har visat att årsredovisningen i allt väsentligt är rättvisande och uppfyller de krav som uppställs genom regeringsbeslut eller förordning.

Nämnden har inte lyckats nå de av regeringen uppsatta verksamhetsmålen. Den pågående omorganisationen bör sedan den slutförts resultera i att målen nås under år 1999.

A 5. Offentliga biträden i utlänningsärenden

Tabell 3.5 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

1997	Utfall	51 931	Anslags-sparande	8 163
1998	Anslag	60 295	Utgifts-prognos	57 000
1999	Förslag	51 632		
2000	Beräknat	55 561		
2001	Beräknat	56 672		

Anslagsprognosen för år 1998 visar att kostnaderna kommer att understiga tilldelade medel. Offentliga biträden förordnas med stöd av be-

stämmelserna i 11 kap. utlänningslagen samt lagen (1996:1620) om offentligt biträde.

Regeringens överväganden

Rätten att erhålla rättshjälp är viktig. Anslaget bör anpassas till antagandet om antalet asylsökande under budgetåret.

A 6. Utresor för avvisade och utvisade

Tabell 3.6 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

1997	Utfall	57 797		
1998	Anslag	83 210	Utgifts- prognos	60 000
1999	Förslag	51 400		
2000	Beräknat	48 596		
2001	Beräknat	43 228		

Från anslaget finansieras resor ut ur landet för utlänningsresor som avvisats eller utvisats enligt beslut av regeringen, Statens invandrarverk eller Utlänningsnämnden med stöd av utlänningslagen (1989:529). I regeringens proposition Verkställighet och återvändande - en del av asylprocessen (prop. 1997/98:173) föreslås att Invandrarverket tar över huvudansvaret från polisen för att verkställa avvisnings- och utvisningsbeslut enligt utlänningslagen (1989:529). Kriminalvårdens transporttjänst kommer även i fortsättningen att på Polisens uppdrag organisera resor där tvångsmedel måste tillgripas. Inneva-

rande år visar anslagsprognosen att kostnaderna kommer att understiga tilldelade medel.

Regeringens överväganden

Enligt tillgängliga prognoser kommer färre avvisnings- och utvisningsbeslut att bli verkställda under innevarande år än vad som beräknats i budgetpropositionen 1998. Detta beror till stor del på de problem som uppstått när bl.a. Förbundsrepubliken Jugoslavien inte tillåter sina medborgare att återvända hem sedan de avvisats eller utvisats från Sverige. Under år 1999 beräknas emellertid ett större antal avvisnings- och utvisningsbeslut komma att kunna verkställas än under innevarande år. I hög grad avser detta näraliggande länder, främst f.d. Jugoslavien. Allt fler avvisningsbeslut kommer att verkställas till andra EU-länder med stöd av Dublinkonventionen. Konventionen reglerar vilket land som räknas som första asylland och är i kraft sedan hösten 1997. De förslag till förändringar som lämnas i propositionen Verkställighet och återvändande - en del av asylprocessen bör ge till resultat att färre resor än i dag behöver genomföras med tillgripande av tvångsmedel. Detta innebär vinster av såväl humanitär som ekonomisk art. Med hänsyn härtill och att fler beslut beräknas komma att verkställas till länder i närområdet bör det finnas förutsättningar för att bevaknings- och biljettkostnaderna under år 1999 kan ligga på en lägre genomsnittlig nivå per ärende än under tidigare år.

4 Integrationspolitik

4.1 Omfattning

Verksamhetsområdet omfattar invandrares introduktion i det svenska samhället, delaktighet och inflytande, insatser i utsatta bostadsområden, åtgärder mot etnisk diskriminering, främlingsfientlighet och rasism samt ersättning till kommunerna för flyktingmottagande. I verksamhetsområdet ingår myndigheterna Integrationsverket och Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (DO).

4.2 Utgiftsutvecklingen

Utgiftsutvecklingen

Miljoner kronor (löpande priser)

Utfall 1997	Anslag 1998	Utgifts- prognos 1998	Förslag anslag 1999	Beräknat anslag 2000	Beräknat anslag 2001
1 487,6	2 115,7	2 386,0	2 538,9	2 625,8	2 865,7

Verksamhetsutfall och ekonomiskt utfall

Fler flyktingar än beräknat har tagits emot i kommunerna. Detta innebär att kostnaderna för flyktingmottagande också blivit större än beräknat. Den generellt höga arbetslösheten och i många fall bristande kunskaper i det svenska språket har inneburit att alltför få flyktingar kan försörja sig genom eget arbete. De allmänna förbättringarna på arbetsmarknaden märks dock också nu för utländska medborgare vars arbetslöshet minskar. Antalet anmälningar om diskriminering i arbetslivet till DO har ökat kraftigt i förhållande till föregående år.

Den sociala och ekonomiska segregationen har ökat och sammanfaller alltmer med en etnisk boendesegregation i framför allt storstadsregionerna.

Förändringar

Den 1 juni 1998 inrättades Integrationsverket med uppgift att ha ett övergripande ansvar för att integrationspolitiska mål och synsätt får genomslag på olika samhällsområden och för att stimulera integrationsprocesserna i samhället. En viktig uppgift är också att utveckla och förbättra introduktionen av nyanlända skyddsbehövande inom nuvarande ram för kommunersättningar. Integrationsverket skall också följa och utvärdera samhällsutvecklingen mot bakgrund av samhällets etniska och kulturella mångfald.

Prioriteringar

Den sociala och etniska segregationen skall brytas och ett Sverige för alla skall utvecklas. Integrationsområdet tillförs nya resurser och en nationell storstadspolitik utformas. Insatser genomförs inom olika områden. Bl.a. skall

- svenska språkets ställning stärkas i områden där det bor många invandrare,
- det lokala utvecklingsarbetet i de utsatta bostadsområdena intensifieras och fler människor uppmuntras att engagera sig i och påverka lokala frågor,
- insatserna samlas inom ramen för lokala utvecklingsavtal. En storstadsdelegation tillsätts för att utveckla och samordna den na-

- tionella storstadspolitiken och för att vara motpart till kommunerna i fråga om de lokala utvecklingsavtalen,
- den etniska diskrimineringen på arbetsmarknaden motverkas genom skärpt lagstiftning och ökade resurser.

4.3 Resultatbedömning

Tillståndet och utvecklingen inom området

Sveriges befolkning uppgick den 31 december 1997 till ca 8,8 miljoner. Av dessa var mer än 900 000 födda utomlands. Invandringen till Sverige har sedan mitten på 1970-talet huvudsakligen omfattat flyktingar och andra skyddsbehövande samt anhöriga till dessa och andra personer bosatta i Sverige. Av dem som invandrat till Sverige under den senaste tioårsperioden kommer många från utomeuropeiska länder. Under åren 1993–1995 var det också en omfattande invandring från f.d. Jugoslavien.

Sedan mitten av 1980-talet har flyktingar tagits emot av kommuner i hela landet. Trots detta bor de som är utrikes födda geografiskt koncentrerat i Sverige. Hälften av dem återfinns i endast elva kommuner, huvudsakligen i storstadsområden. Under senare år har inflyttningen till storstadsområdena och vissa andra större städer ökat. Andelen utrikes födda i de tre storstadsregionerna utgör ca 15 procent av befolkningen.

Den sociala och ekonomiska segregationen har allt mer kommit att sammanfalla med en etnisk boendesegregation i framför allt storstadsregionerna. Ett femtiotal bostadsområden i storstadsregionerna kännetecknas bl.a. av boende med otillräckliga kunskaper i svenska språket, lågt arbetskraftsdeltagande och högt socialbidragsberoende. I många av dessa bostadsområden är en majoritet av de boende utrikes födda, eller barn till utrikes födda, och andelen barn i skolorna med svenska som modersmål är låg. Liknande förhållanden finns också i andra delar av landet.

Många invandrare står utanför arbetsmarknaden. Arbetslösheten bland utomnordiska medborgare den 31 december 1997 var 34,9 procent jämfört med 9,2 procent för befolkningen som helhet. Arbetslösheten har dock minskat och i augusti 1998 var 28 procent av de utomnordiska

medborgarna arbetslösa medan motsvarande siffra för befolkningen som helhet var 7,7 procent.

Det finns dock stora skillnader mellan olika invandrargrupper när det gäller deltagande i arbetslivet. Nyanlända invandrare har som regel haft större svårigheter att få fotfäste på arbetsmarknaden. Antalet år i Sverige har en stor betydelse för möjligheterna på arbetsmarknaden och sysselsättningsituationen är märkbart bättre för de utrikes födda som blivit svenska medborgare. Bland invandrare från Asien och Afrika har arbetslösheten varit särskilt hög. Flera omständigheter har bidragit till att försvåra arbetsmarknadssituationen för invandrare. Dit hör strukturomvandlingen i näringslivet, allmänt ökade kompetenskrav och större krav på kunskaper i svenska språket, men också diskriminering. Därtill kom det särskilt många invandrare från krigets Jugoslavien samtidigt som arbetslösheten ökade. De allmänna förbättringarna på arbetsmarknaden de senaste åren börjar nu märkas också för utländska medborgare vars arbetslöshet minskar.

Antalet anmälningar till Ombudsmannen mot etnisk diskriminering har ökat kraftigt under det senaste året och fördubblats under första halvåret 1998 jämfört med samma period 1997.

Enligt den officiella rättsstatistiken polisanmäldes 344 fall av hets mot folkgrupp och 181 fall av olaga diskriminering år 1997. Enligt den preliminära statistiken för första kvartalet 1998 ökade antalet brottsanmälningar för hets mot folkgrupp och olaga diskriminering med 91 respektive 52 procent jämfört med motsvarande kvartal år 1997. Några tillförlitliga statistiska uppgifter om andra brott med rasistiska och främlingsfientliga inslag finns inte.

Kommunmottagandet av flyktingar m.fl. kulminerade år 1994 då ca 62 300 personer togs emot. Sedan läget i f.d. Jugoslavien stabiliserats, har antalet flyktingar som sökt sig till Sverige – och därmed också kommunmottagandet – minskat kraftigt. År 1997 ökade emellertid mottagandet igen, bl.a. som en följd av att personer med avvsningsbeslut som vunnit laga kraft inte kunnat återvända till sina hemländer utan måste ges uppehållstillstånd i Sverige. Kommunmottagandet åren 1991–1997 och en prognos för åren 1998–1999 framgår av följande tabell.

År	Kommunmottagna
1991	19 000
1992	18 500
1993	25 200
1994	62 300
1995	15 900
1996	6 800
1997	13 600
1998	12 400 (prognos)
1999	11 800 (prognos)

De viktigaste statliga insatserna inom området

Riksdagen beslutade i december 1997 om mål och riktlinjer för den framtida integrationspolitiken (prop. 1997/98:16, bet. 1997/98:SfU06, rskr. 1997/98:68). Enligt propositionen skall samhällets etniska och kulturella mångfald tas som utgångspunkt för den generella politikens utformning på alla samhällsområden och nivåer.

En ny statlig myndighet, Integrationsverket, inrättades den 1 juni 1998 med övergripande ansvar för att integrationspolitiska mål och synsätt får genomslag på olika samhällsområden samt för att aktivt stimulera integrationsprocesserna i samhället. Integrationsverket skall främja lika rättigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund samt förebygga och motverka diskriminering, främlingsfientlighet och rasism. Verket skall vidare följa och utvärdera samhällsutvecklingen mot bakgrund av samhällets etniska och kulturella mångfald.

Integrationsverket har övertagit Statens invandrarverks uppgift att verka för att kommunerna har beredskap och kapacitet att ta emot flyktingar och skyddsbehövande som beviljas uppehållstillstånd och om behov finns medverka vid deras bosättning. Verket skall också stödja och följa upp kommunernas introduktion av skyddsbehövande samt att nyanlända invandrarers behov av samhällets stöd även i övrigt uppmärksammas.

Sedan år 1986 finns Ombudsmannen mot etnisk diskriminering, vars huvuduppgift är att motverka etnisk diskriminering i arbetslivet och på andra områden i samhällslivet. Verksamheten regleras i lagen (1994:134) mot etnisk diskriminering.

Statsbidrag har fr.o.m. budgetåret 1995/96 lämnats till vissa kommuner i framför allt stor-

stadsregionerna för att stimulera till insatser i utsatta bostadsområden. Insatserna syftar till att öka de boendes arbetskraftsdeltagande, stärka deras kompetens, öka de vardagliga kontaktytorna mellan invandrare och svenskar, motverka utanförskap samt i övrigt bidra till en god social och kulturell utveckling. En förutsättning för att få statsbidrag är att en samordnad handlingsplan upprättas över insatserna. Kommunen måste vidare svara för minst hälften av kostnaderna för handlingsplanens genomförande.

Regeringen har t.o.m. år 1997 beslutat om statsbidrag till 12 kommuner för 144 miljoner kronor. Samma kommuner har fr.o.m. budgetåret 1998 kunnat ansöka om stöd för fördjupade insatser i s.k. nationella utvecklingsområden. Botkyrka, Göteborgs och Malmö kommuner har beviljats sådant bidrag för fyra bostadsområden med sammanlagt 110 miljoner kronor. Ytterligare 47 miljoner kronor har fördelats till de bostadsområden, som med hjälp av statsbidrag har påbörjat ett utvecklingsarbete men inte är utsedda till nationella utvecklingsområden, för att dessa skall kunna fullfölja sin verksamhet.

Regeringen har i propositionen Utveckling och rättvisa – en politik för storstaden på 2000-talet (prop. 1997/98:165) föreslagit att hela den statliga satsningen på utsatta bostadsområden integreras i den nationella politiken för storstadsregionerna och samordnas av en storstadsdelegation som skall företräda staten när lokala utvecklingsavtal skall arbetas fram för de mest utsatta bostadsområdena.

Statligt stöd har också beviljats till projekt som syftar till att förebygga och motverka diskriminering, främlingsfientlighet och rasism samt för att stärka invandrarers delaktighet och inflytande i samhället. Invandrarernas riksorganisationer har fått statsbidrag och nya organisationer ett särskilt etableringsbidrag.

Kommunerna får statsbidrag enligt förordningen (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m. när de tar emot flyktingar och vissa av deras anhöriga för bosättning. En särskild schablonersättning skall täcka kommunens kostnader för svenskundervisning och försörjning från det år flyktingen togs emot och ytterligare tre år samt vissa andra merkostnader som följer av flyktingmottagandet. Som komplement till schablonersättningen finns vissa andra ersättningsformer, avsedda att täcka kommunens kostnader för särskilda flyktinggrupper och i speciella situationer. Utbetalningarna av ersättning enligt förordningen uppgick år 1997 till 1,6

miljarder kronor. Uppgiften att betala ut dessa ersättningar överfördes den 1 juni 1998 från Statens invandrarverk till Integrationsverket. Regeringen har också kompenserat de kommuner som haft stort flyktingmottagande med ett särskilt statsbidrag på sammanlagt 400 miljoner kronor under åren 1996 och 1997. Ytterligare 250 miljoner kronor har utbetalats under år 1998 till 20 kommuner som tagit emot en stor andel flyktingar. Detta har finansierats från anslag inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner.

Flyktingar och deras anhöriga kan få statligt lån till hemutrustning i samband med att de bostätter sig i en kommun. Den 31 december 1997 fanns 92 000 låntagare. Riksgäldskontorets upplåning för detta ändamål omfattade totalt 1,3 miljarder kronor.

Effekter av de statliga insatserna

Integrationsverket har bedrivit sin verksamhet så kort tid att några effekter ännu inte kan avläsas.

Sedan lagen mot etnisk diskriminering trädde i kraft den 1 juli 1994 har endast ett fall av påstådd etnisk diskriminering prövats av Arbetsdomstolen. Ytterligare ett fall kommer att prövas under oktober 1998. Det är oklart om lagen har haft någon effekt. Regeringen lämnade i maj 1998 förslag om en ny och skärpt lagstiftning mot etnisk diskriminering i arbetslivet (prop. 1997/98:177).

Att bryta den sociala och etniska segregationen och vända utvecklingen i positiv riktning förutsätter långsiktiga och strategiska insatser. Det statliga bidraget till insatser i utsatta bostadsområden har gjort det möjligt för många kommuner att bedriva ett sådant arbete. Hittills har sexton bostadsområden i tolv kommuner beviljats statsbidrag och upprättat handlingsplaner. Under våren 1998 har flertalet av dessa kommuner i särskilda delrapporter redovisat insatsernas utformning och vilka resultat som hittills uppnåtts. Kommunerna har också genomfört ett stort antal seminarier för att belysa, fördjupa och sprida erfarenheter från utvecklingsarbetet.

De insatser som kommunerna bedriver spänner över ett stort antal verksamhetsområden som jobbaktiviteter, träffpunkter/mötesplatser, familjecentraler och medborgarkontor. Ett återkommande inslag i kommunernas handlingsplaner är lokalt anpassade språkinsatser för förskolebarn. Sammanlagt har ett tjugotal språk-

projekt, ofta benämnda språkförskolor, redovisats. Kommunerna har pekat på att de boendes medverkan inte uppmärksammas tillräckligt och att samordningen mellan olika insatser är tidskrävande.

Det är ännu för tidigt att avgöra vilka direkta effekter den statliga satsningen haft för de människor som bor i områdena. Integrationsverket har till uppgift att utvärdera satsningen på nationell nivå och regeringen avser att återkomma till riksdagen med resultatinformation.

Flyktingmottagandet åren 1991–1994 har följts upp, bl.a. med avseende på hur väl den statliga ersättningen täckt kommunernas kostnader. De flesta kommuner som tog emot flyktingar år 1991 har fått sina kostnader ersatta. Däremot har flyktingmottagandet år 1992 medfört ett genomsnittligt underskott för kommunerna på 14 procent.

För cirka hälften av flyktingarna som mottogs år 1993 erhöll kommunerna en extra statlig ersättning i form av stimulansbidrag. Inräknat stimulansbidraget bedöms kommunerna sammantaget ha fått sju procent för låg ersättning för 1993 års mottagna flyktingar.

För 1994 års flyktingkontingent uppskattas ett överskott på nio procent för hela landet inklusive det stimulansbidrag som utbetalades för denna årskontingent.

Huvudorsaken till att den statliga ersättningen för vissa kommuner inte har räckt till full kostnadstäckning är att kommunernas socialbidragskostnader blivit större än beräknat genom att få flyktingar har fått ett arbete. Många av de flyktingar som togs emot i mitten på 1990-talet har ännu inte kunnat etablera sig på arbetsmarknaden. Huvudproblemet har varit den generellt höga arbetslösheten i Sverige. De invandrades bristande kunskaper i svenska språket, liksom diskriminering och negativa attityder hos arbetsgivare har också inverkat.

Möjligheterna att få statligt lån till hemutrustning utnyttjas av flertalet flyktingar. De maximala lånebelopp som kan beviljas ligger betydligt över den nivå som tillämpas när kommunerna bedömer behovet av socialbidrag för motsvarande ändamål. Svårigheterna att komma in på arbetsmarknaden gör att många får svårt att betala av på lånen. Antalet ansökningar om anstånd har fördubblats sedan år 1995. Statens eftergifter av låneskulder ökar också.

Regeringens slutsatser

I en internationaliserad värld har ett land med en internationell befolkning ett försprång. Flerspråkighet, olika utbildnings- och yrkesbakgrund och kunskaper om andra länder ger möjligheter att utveckla välfärden. Att ta tillvara denna fördel blir en av det kommande seklets stora utmaningar. För detta ändamål och för att vända den negativa utvecklingen, minska segregationen och uppnå de integrationspolitiska målen har regeringen i 1998 års ekonomiska vårproposition föreslagit ett resurstillskott under den kommande treårsperioden på sammanlagt 1,5 miljarder kronor till framtidssatsningen ett Sverige för alla. För år 1999 föreslogs ett resurstillskott på 350 miljoner kronor.

Insatser behöver genomföras inom olika områden. Av central betydelse är åtgärder för att ge stöd i språkutveckling från tidig ålder och goda kunskaper i svenska språket, skapa goda villkor på arbetsmarknaden och att få till stånd en varaktig förbättring av situationen i utsatta bostadsområden med stor andel invånare med utländsk bakgrund. Det värde som kultur och idrott har som brobyggare mellan olika människor bör användas för att åstadkomma en ökad integration.

I regeringens proposition Utveckling och rättvisa – en politik för storstaden på 2000-talet (prop. 1997/98:165) föreslås att huvuddelen av resurstillskottet till framtidssatsningen ett Sverige för alla fördelas inom ramen för lokala utvecklingsavtal som skall tecknas mellan stat och kommun för de mest utsatta bostadsområdena i storstadsregionerna. Om riksdagen godkänner förslaget skall en särskild storstadsdelegation tillsättas med uppgiften att bl.a. ansvara för överläggningarna med kommunerna om dessa lokala utvecklingsavtal.

Det är enligt regeringens bedömning angeläget att mål och innehåll i det lokala utvecklingsarbetet tas fram i en nära dialog med invånarna i de akutella bostadsområdena och med andra lokala aktörer. Erfarenheterna visar att lokala demokratiska processer av detta slag tar relativt lång tid. Detta innebär att man inte kan förvänta sig att de lokala utvecklingsavtalen kan vara helt klara så att verksamheten kan påbörjas det första halvåret 1999. Regeringen föreslår mot denna bakgrund att den i vårpropositionen föreslagna treårssatsningen förskjuts med ett halvår så att hälften av det resurstillskott som föreslogs nu tas upp i budgetpropositionen för år 1999. Den statliga

finansieringen utsträcks i stället med motsvarande belopp till år 2002.

Av resurstillskottet till framtidssatsningen ett Sverige för alla tas i budgetpropositionen 110 miljoner kronor upp inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. Dessa medel skall användas till en utvidgad verksamhet med deltidsförskola samt språkutveckling i skolan i utsatta bostadsområden i storstadsregionerna. Vuxnas kunskaper i svenska språket skall stärkas genom att möjligheterna att kombinera svenskundervisningen med arbetsplatspraktik utökas. Det övriga medelstillskottet förs i huvudsak till utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar för andra insatser i utsatta bostadsområden.

Genom regeringens förslag till en nationell politik för storstadsregionerna (prop. 1997/98:165) tas ytterligare steg för ett långsiktigt utvecklingsarbete i utsatta bostadsområden. Att integrera hittills gjorda insatser i dessa bostadsområden med storstadspolitiken ger den kontinuitet som krävs.

Den etniska diskrimineringen på arbetsmarknaden bör kunna motverkas mer effektivt genom den förändrade lagstiftning som enligt regeringens förslag skall träda i kraft den 1 januari 1999. Den nya lagstiftningen förutsätter att Ombudsmannen mot etnisk diskriminering får ökade resurser.

Som tidigare redovisats har statsbidragen för 1992 och 1993 års flyktingkontingenter inte helt täckt kommunernas kostnader under introduktionsperioden. De kommuner som haft särskilt stora kostnader på grund av sitt flyktingmottagande har till viss del kompenserats genom extra statsbidrag.

Regeringen har i den integrationspolitiska propositionen redovisat hur introduktionen av nyanlända skyddsbehövande i flera avseenden kan förbättras inom ramen för nuvarande ersättningssystem. De kostnadsuppföljningar som gjorts för skyddsbehövande och andra utländska medborgare analyseras för närvarande inom Regeringskansliet parallellt med en analys av hur arbetsmarknaden kommer att förändras under de närmaste åren. Detta arbete kommer att utgöra underlag för en bedömning av om några förändringar av nuvarande ersättningssystem bör initieras under de närmaste åren.

Dagens möjligheter för flyktingar att låna stora belopp till hemutrustning leder ofta till långsiktiga ekonomiska problem. De maximala lånebeloppen bör i stället läggas på en nivå som bättre anknäcker till de normer som kommunerna till-

lämpar för socialbidrag till motsvarande ändamål. Praxis för eftergift av låneskulder bör ses över i syfte att begränsa statens kapitalförluster.

4.4 Anslag

B 1 Integrationsverket¹

Tabell 4.1 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Utgifts- prognos	Belopp
1998	Anslag	40 487		32 487
1999	Förslag	75 724		
2000	Beräknat	82 708 ²		
2001	Beräknat	83 966 ³		

¹ Tidigare B 1 Integrationsmyndigheten

² Motsvarar 81 235 tkr i 1999 års prisnivå

³ Motsvarar 81 235 tkr i 1999 års prisnivå

Integrationsverket är sedan den 1 juni 1998 central förvaltningsmyndighet för integrationsfrågor. Verket har ett övergripande ansvar för att integrationspolitiska mål och synsätt får genomslag på olika samhällsområden och skall aktivt stimulera integrationsprocesserna i samhället. En central uppgift för myndigheten är att följa och utvärdera samhällsutvecklingen mot bakgrund av samhällets etniska och kulturella mångfald.

Regeringens överväganden

Integrationsverket har bedrivit sin verksamhet endast ett fåtal månader och några resultat från verksamheten kan därför inte redovisas. De verksamhetsmål som Integrationsverket skall uppnå under år 1998 är bl.a. att uppmärksamma nyanlända invandrares behov av stöd och vid bosättning särskilt prioritera individens möjligheter till egen försörjning och delaktighet i samhället. Vidare skall verket arbeta för att nyanlända som bosätter sig på eget initiativ inte söker sig till kommuner där det redan bor många invandrare. Ett annat mål är att bidra till att öka olika samhällssektors engagemang och direkta insatser i integrationsarbetet och i arbetet mot främlingsfientlighet och rasism. Ett ytterligare mål för verket är att öka kunskapen om hur samhället i form av myndigheter, frivilligorganisationer och näringsliv påverkas av och anpassar sig till den etniska och kulturella mångfalden i samhället i syfte att stimulera integrationsprocesserna.

För att de integrationspolitiska målen skall kunna uppnås bör Integrationsverket vara en pådrivande kraft gentemot alla samhällssektorer. På regional nivå kan också länsstyrelserna, vid sidan av Integrationsverket, spela en viktig roll i genomförandet av de integrationspolitiska målen.

Regeringen gav i oktober 1997 landshövdingarna i uppdrag att ge förslag till hur länsstyrelserna skulle kunna bidra till att de integrationspolitiska målen uppnås. De förslag som lämnats visar att det integrationspolitiska arbetet måste bedrivas utifrån de olika förutsättningar som finns i länen. När det gäller integrationsbefrämjande verksamhet kan därför en samverkan mellan Integrationsverket och länsstyrelserna behövas. Inom ramen för myndighetsanslaget och genom tillgängliga projektmedel bör det vara möjligt att initiera olika projekt i länen. Beträffande storstadslänet bedömer regeringen att behovet av insatser är mer konstant. Regeringen föreslår mot denna bakgrund att 5 miljoner kronor av vad som beräknats för Integrationsverket inom utgiftsområde 8 förs till anslaget C 1 Länsstyrelserna inom utgiftsområde 18 och fördelas på Stockholms, Skåne och Västra Götalands län.

En av Integrationsverkets centrala uppgifter är att utvärdera det integrationspolitiska arbetet och att sprida kunskap om dessa frågor. Verket har under år 1998 kunnat finansiera denna verksamhet från anslaget B 3 Integrationsåtgärder. Det är enligt regeringens bedömning angeläget att en sådan central uppgift för myndigheten helt finansieras från myndighetsanslaget. Regeringen föreslår därför att 10 miljoner kronor för uppföljnings- och informationsinsatser anvisas under anslaget B 1 Integrationsverket i stället för under anslaget B 3 Integrationsåtgärder.

Anslaget för år 1999 har beräknats enligt följande:

Beräkning av anslaget för år 1999

Tusental kronor

Anslag 1998	40 487
Pris- och löneomräkning	1 419
Övergång till anslag för helår	28 818
Överföring från anslaget B 3 Integrationsåtgärder	10 000
Överföring till anslaget C 1 Länsstyrelserna (UO 18)	-5 000
Förslag 1999	75 724

B 2 Särskilda insatser i utsatta bostadsområden

Tabell 4.2 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

1997	Utfall	472	Anslags-sparande	54 528
1998	Anslag	189 763	Utgifts-prognos	105 291
1999	Förslag	142 000		
2000	Beräknat	260 000		
2001	Beräknat	565 000		

Från anslaget finansieras särskilda insatser som skall främja utvecklingen i utsatta storstadsområden samt i bostadsområden med likartad situation.

Regeringen har fattat beslut om statsbidrag till ett antal kommuner vilket innebär att hela anslaget för år 1997 tagits i anspråk. Själva utbetalningarna till kommunerna sker dock senare, allt eftersom verksamheten genomförs. Samma förhållande råder beträffande 1998 års anslag.

Regeringens överväganden

Regeringen har – som tidigare framhållits – bedömt att den statliga satsningen på utsatta områden skall integreras i den nationella politiken för storstadsområdena. En särskild storstadsdelegation skall utses och få till uppgift att utveckla och samordna den nationella storstadspolitiken och vara motpart till kommunerna i fråga om de lokala utvecklingsavtal som skall upprättas. Under förutsättning att riksdagen godkänner regeringens storstadspolitiska proposition (prop. 1997/98:165), skall de anvisade medlen fördelas inom ramen för de lokala utvecklingsavtalen till kommuner i storstadsregionerna. För år 1999 har 110 miljoner kronor tillförts utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för utbildningsinsatser inom ramen för dessa avtal. På detta anslag tas upp 142 miljoner kronor för andra insatser. En mindre del av dessa medel bör också kunna disponeras för motsvarande insatser i utsatta bostadsområden utanför storstadsregionerna. I avvaktan på att lokala utvecklingsavtal blir klara bör anslaget även kunna användas för fortsatt finansiering av insatser i de utsatta bostadsområden som tidigare fått statliga bidrag från anslaget och som bedöms bli aktuella för att teckna lokala utvecklingsavtal.

I syfte att förbättra barns och ungdomars uppväxtvillkor bör tillgången till en utvecklande och spännande kultur- och fritidsverksamhet stärkas. Under det kommande budgetåret bör sådana insatser i viss utsträckning kunna genomföras inom ramen för de medel som anvisats för år 1999. Av det resurstillskott som tillförs anslaget fr.o.m. år 2000 skall 10 miljoner kronor användas till barns och ungdomars idrotts- och fritidsverksamhet och 10 miljoner till kulturverksamhet under vart och ett av åren 2000–2002.

Statens kulturråd, Ungdomsstyrelsen och Sveriges Riksidrottsförbund bör ingå i en referensgrupp till storstadsdelegationen som har till uppgift att följa satsningarna på kultur, idrotts- och fritidsverksamhet i de aktuella bostadsområdena.

B 3 Integrationsåtgärder

Tabell 4.3 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

1998	Anslag	68 097	Utgifts-prognos	53 097
1999	Förslag	47 742		
2000	Beräknat	47 742		
2001	Beräknat	42 742		

Anslaget används för att stimulera integrationsprocesserna i samhället och för att förebygga och motverka diskriminering, främlingsfientlighet och rasism. Från anslaget utbetalas också statsbidrag till invandras riksorganisationer samt till vissa samarbetsorgan för sådana organisationer. Under år 1998 utbetalas också statsbidrag till Stiftelsen Invandartidningen från anslaget.

Regeringens överväganden

Systemet för statsbidrag till invandras riksorganisationer har setts över av en särskild utredare som i maj 1998 överlämnade betänkandet Organisationer Mångfald Integration – Ett framtida system för statsbidrag till invandras riksorganisationer m.fl. (SOU 1998:73). Utredarens förslag remissbehandlas för närvarande och skall beredas ytterligare under hösten.

Vissa förändringar, i form av en modernisering och förenkling av bidragssystemet, bör dock genomföras redan under år 1999. Förordningen (1986:472) om statsbidrag till invandras riks-

organisationer är onödigt detaljstyrd och måste t.ex. ändras varje budgetår när de enskilda organisationernas bidragsbelopp fastställts. Även formerna för ansökningsförfarandet bör förenklas.

Integrationsverkets verksamhet innebär kontakter med organisationer av många olika slag och att nya metoder för dialog och kontakt kommer att utvecklas. De projektmedel som finns, och som i dag delvis regleras av förordningen (1990:632) om bidrag till avgränsade invandrapolitiska projekt, bör därför kunna användas mer flexibelt inom områden där det finns ett behov av utvecklingsarbete.

Totalt beräknas 30,7 miljoner kronor för stöd till invandrades organisationer och etableringsstöd till nya organisationer samt olika former av projektstöd. Medel avsätts också för regeringsinitiativ inom integrationsområdet och för fortsatt stöd till projekten Levande historia, Forum för världskultur samt Sverige 2000. Under år 1999 skall en särskild satsning ske på att utveckla arbetet med att tillvarata den etniska och kulturella mångfalden inom olika samhällssektorer – Mångfaldens år. Integrationsverket kommer att få regeringens uppdrag att förbereda och genomföra dessa aktiviteter.

Anslaget för år 1999 har beräknats enligt följande:

Beräkning av anslaget för år 1999

Tusental kronor

Anslag 1998	68 097
Avgår statsbidrag till Stiftelsen Invandartidningen	-15 355
Överföring till anslaget B 1 Integrationsverket	-10 000
Resurstillskott, Mångfaldens år	5 000
Förslag 1999	47 742

B 4 Kommunersättningar vid flyktingmottagande

Tabell 4.4 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

1997	Utfall	1 386 327	Anslagskredit	115 736
1998	Anslag	1 713 915	Utgiftsprognos	2 093 592
1999	Förslag	2 183 958		
2000	Beräknat	2 150 646		
2001	Beräknat	2 093 173		

Från anslaget utbetalas statsbidrag till kommuner och landsting enligt förordningen (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m.

Under år 1997 måste så gott som hela anslagskrediten på 116 miljoner kronor tas i anspråk eftersom de kommunmottagna flyktingarna blev fler än beräknat.

Kommunerna beräknas under år 1998 ta emot väsentligt fler flyktingar än vad anslaget för innevarande budgetår dimensionerats för. Detta medför en anslagsbrist på 324 miljoner kronor. Det ökade kommunmottagandet beror främst på att asylsökande som befunnit sig i Sverige under flera år nu får uppehållstillstånd.

Regeringens överväganden

Den grundläggande ersättningsformen är schablonersättningar. Dessa svarar för ca 70 procent av utbetalningarna till kommunerna och avser att täcka de första årens kostnader för flyktingars introduktion i det svenska samhället. Den statliga ersättningen börjar utbetalas en månad efter det att flyktingen tagits emot i en kommun och fortsätter därefter i drygt två år. Anslagsberäkningarna för år 1999 grundas på det faktiska antalet kommunmottagna flyktingar år 1997 och antaganden om flyktingmottagandet åren 1998 och 1999. Regeringen antar att 12 470 flyktingar – varav 1 370 kvotflyktingar – kommer att tas emot i kommunerna år 1998 och 11 800 – varav 1 800 kvotflyktingar – år 1999. Schablonersättningar till 1 709,2 miljoner kronor. En avräkning från anslaget A 3 Migrationsåtgärder görs dock för kvotflyktingar. Anslagsbehovet för ändamålet under B 4 Kommunersättningar vid flyktingmottagande blir då 239,7 miljoner kronor lägre och uppgår till 1 469,5 miljoner kronor.

En stor utgiftspost för staten har under senare år blivit den ersättning som utbetalas till kommunerna för deras socialbidragskostnader för äldre och handikappade flyktingar. Effekterna av det omfattande flyktingmottagandet i samband med konflikterna i f.d. Jugoslavien innebär att den ersättningen ökat från 138,6 miljoner kronor budgetåret 1994/95 till beräknade 485,1 miljoner kronor år 1999. Statens ersättningsåtagande kvarstår till dess att de berörda personerna söker och får svenskt medborgarskap.

För ersättning av extraordinära kostnader beräknar regeringen oförändrat 33 miljoner kronor.

För övriga ändamål beräknar regeringen ersättningsutbetalningarna till 196,4 miljoner kronor, vilket innebär ett sammantaget anslagsbehov om 2 184 miljoner kronor.

B 5 Hemutrustningslån

Tabell 4.5 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

1997	Utfall	95 951	Anslags- sparande	5 095
1998	Anslag	98 549	Utgifts- prognos	96 622
1999	Förslag	81 442		
2000	Beräknat	76 562		
2001	Beräknat	72 591		

Från anslaget finansieras räntesubventioner och eftergifter i låneverksamheten för hemutrustning till flyktingar och vissa andra utlänningar.

Centrala studiestödsnämndens totala upplåning från Riksgäldskontoret för hemutrustningslån beräknas vid utgången av år 1998 uppgå till 1 368 miljoner kronor. Upplåningen beräknas ha sjunkit till 1 354 miljoner kronor vid utgången av år 1999.

Regeringens överväganden

Systemet med lån till hemutrustning infördes år 1991. En grundläggande tanke var att flyktingars introduktion i det svenska samhället skulle vara avklarad inom loppet av några år och att de därefter skulle kunna försörja sig själva och betala tillbaka lånen.

För närvarande varierar de maximala lånebeloppen för en omöblerad bostad mellan 20 000 och 39 000 kronor, beroende på hushållsstorlek. Motsvarande maximibelopp för en möblerad bostad ligger mellan 6 000–11 700 kronor.

Flertalet flyktingar utnyttjar möjligheten att få låna till hemutrustning och väljer då oftast högsta möjliga lånebelopp. Lånen är amorteringsfria de första två åren, men löper med ränta. Svårigheterna under 1990-talet för flyktingar och deras invandrade anhöriga att försörja sig gör att en stor del av låntagarna, 55–60 procent, måste ges anstånd med avbetalningen på lånen när de två amorteringsfria åren gått till ända. Skulden växer då och blir till ett hinder för flyktinghushållet att komma i ekonomisk balans också när man har

fått ett arbete. Antalet hushåll som inte kan betala tillbaka skulden ökar och därmed också omfattningen av eftergifter i låneverksamheten, vilket leder till kapitalförluster för staten.

Den 1 januari 1997 justerades lånebeloppen (prop. 1996/97:1, utgiftsområde 8, bet. 1996/97:SfU2, rskr. 1996/97:127). Trots det ligger de maximala lånebelopp som nu kan beviljas betydligt över de belopp som många kommuner betalar ut i form av socialbidrag för motsvarande ändamål. Regeringen avser därför att i förordningen (1990:1361) om lån till hemutrustning för flyktingar och vissa andra utlänningar anpassa de maximala lånebeloppen till en nivå som bättre svarar mot de faktiska kostnaderna för de inköp som kan bli nödvändiga när ett hushåll etableras. I syfte att begränsa statens kapitalförluster kommer regeringen också att uppdra åt Centrala studiestödsnämnden, som administrerar hemutrustningslånen, att se över nuvarande praxis för eftergifter av låneskulden.

Med de antaganden som gjorts om kommunmottagandet av flyktingar och mot bakgrund av de ökade eftergifterna av lån och den aviserade anpassningen av lånebeloppen beräknas anslagsbehovet till 81,4 miljoner kronor.

B 6 Ombudsmannen mot etnisk diskriminering

Tabell 4.6 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

1997	Utfall	4 840	Anslags- kredit	47
1998	Anslag	4 889	Utgifts- prognos	4 889
1999	Förslag	7 995		
2000	Beräknat	8 139 ¹		
2001	Beräknat	8 266 ²		

¹ Motsvarar 7 995 tkr i 1999 års prisnivå

² Motsvarar 7 995 tkr i 1999 års prisnivå

Från anslaget finansieras Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (DO) och Nämnden mot etnisk diskriminering.

Regeringens överväganden

Den av regeringen föreslagna nya lagen om åtgärder mot etnisk diskriminering i arbetslivet väntas medföra att antalet anmälningar till DO

om etnisk diskriminering ökar, åtminstone i ett inledningsskede. DO får genom förslaget också en helt ny uppgift, nämligen att utöva tillsyn över arbetsgivarnas arbete med att aktivt främja etnisk mångfald i arbetslivet. Ombudsmannen får vidare som en viktig uppgift att informera arbetsgivare och arbetstagare om lagstiftningen mot diskriminering och de förändringar som kommer att genomföras.

Regeringen har i tre propositioner som under våren överlämnats till riksdagen föreslagit en utvidgning av Nämnden mot etnisk diskrimineringens arbetsuppgifter (prop. 1997/98:177, prop. 1997/98:179 och 1997/98:180). Nämnden föreslås bl.a. få uppgifter som rör andra områden i arbetslivet än etnisk diskriminering. Om regeringens förslag antas är avsikten att nämnden skall byta namn till Nämnden mot diskriminering. De nya arbetsuppgifterna medför vissa ökade kostnader.

De ökade kostnaderna för DO och nämnden beräknas till 3 miljoner kronor och ligger inom ramen för det resurstillskott till utgiftsområde 8,

som regeringen föreslog i vårpropositionen under rubriken Ett Sverige för alla.

Anslaget för år 1999 har beräknats enligt följande:

Beräkning av anslaget för år 1999

Tusental kronor

Anslag 1998	4 889
Pris- och löneomräkning	93
Justering av premier	13
Ökat resursbehov	3 000
Förslag 1999	7 995

Vid anslagsberäkningen har en teknisk justering gjorts av anslaget. Justeringen har genomförts med anledning av att en korrigerig har gjorts av den justering som genomfördes av anslagen för år 1998 med anledning av att sättet att finansiera avtalsförsäkringar på det statliga området förändrades (se bilaga 1 avsnitt 4).